

🎵: Romana Bizjak Saje
Meta Novak

Letno srečanje Društva klavirskih pedagogov Slovenije – EPTA

18. klavirski dnevi, Domžale 2018

Glasbena šola Domžale je bila 16. in 17. nov. 2018 gostiteljica Klavirskih dnevov Društva klavirskih pedagogov Slovenije EPTA. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1998 in je del velike družine več kot 40 članic v okviru evropskega združenja EPTA – European Piano Teachers' Association. To je nastalo leta 1978 v Londonu na pobudo romunske pianistke Carole Grindee (1914–2009). Nacionalna društva vsako leto prirejajo mednarodne konference; l. 2010 je bila izjemno uspešna tudi v Ljubljani. Naši člani so se na njih večkrat predstavili kot predavatelji in koncertanti, pa tudi avtorji člankov v prvi tovrstni strokovni reviji *Piano Journal*.

Slovensko društvo povezuje okrog 200 članov, povečini učiteljic in učiteljev klavirja osnovnih in srednjih glasbenih šol ter Akademije za glasbo. Častna predsednica je Dubravka Tomšič Srebotnjak. Društvo od l. 2013 izdaja strokovno revijo *VIRKLA* (med 2000 in 2007 pa 14 števil *Biltena*) in soorganizira tekmovanja. Osrednji dogodek so *Klavirski dnevi*, ki jih vsako leto gosti druga glasbena šola. Učitelji ga vsakič z veseljem pričakujemo zaradi bogate vsebine s področja klavirske pedagogike in pianizma nasploh, druženja, izmenjavanja izkušenj ter prepletanja strokovnih in prijateljskih vezi. Zadnji *Klavirski dnevi* z naslovom **#ustvarjam?@ustvarjam!**

so bili že osemnajsti po vrsti. Dvodnevno bogato dogajanje je ponudilo preplet nastopov učencev osnovnih glasbenih šol, dijakov srednje in študentov akademske stopnje: predavanj, intervjujev, solističnih koncertov že uveljavljenih pianistov in v soboto zvečer celo filmsko predstavo z živo glasbeno spremljavo.

Med projekti šol se je prva predstavila Glasbena šola Domžale. Nova, še nenatisnjena zbirka našega učitelja, pianista in skladatelja **Blaža Puciharja** *Klavirski Čarodej* je na odru zaživela kot glasbena pravljica. Nastopili so učenci od 1. do 8. razreda klavirja, pri skladbi z naslovom *Baletni nastop* pa sta se jim pridružili še učenki baleta GŠ Kamnik. Nastopili so še »Klavirski Čarodej« *Jože Drabik, «učiteljica» Maja Gorenc in trenirana psička z »umetniškim« imenom« Maestro. Predstava je navdušila z muzikalnimi in svežimi skladbami različnih karakterjev in težavnostne stopnje, simpatično zgodbo, številnimi duhovitimi odrskimi detajli in doživeto podano pravljico v celoti.*

12 skladb (Doremistika, 1-2-3 tunel, Sladki akordi, Črna čokolada, Baletni nastop, Pop-corn, Čista 5, Blues nočnih muz, Jazz tobogan, Hitri prsti, Klavirsko srce, Za Dušo/štiročno) je nastalo na pobudo Romane Bizjak Saje z namenom, da se z njimi *Glasbena šola Domžale* predstavi kot šola gostiteljica. Za izid zbirke (predvidoma spomladi 2019) je bilo po nastopu veliko zanimanja in nedvomno bodo skladbe veselo zvene le po slovenskih glasbenih šolah.

Šest dijakov Glasbene šole Celje in I. gimnazije v Celju je doživeto izvedlo glasbenoscensko delo *Ožbi in kumulunimbus* tamkajšnjega profesorja klavirja in skladatelja **Davorina Dolinška**. »Preplet klavirske glasbe in dramske recitacije mlade pianiste nagovarja k iskanju podobnosti, različnosti in kompatibilnosti glasbe in jezika, pravljlični svet v njih prebujajo otroško domišljijo, zahteva po timskem delu pa v njih goji povezovalnost, ki je zaradi individualne narave pianističnega dela velikokrat zapostavljena. Vse to razbija vsakodnevno rutino in krepi ustvarjalnost in motivacijo.«¹

Učenci Glasbene šole Rista Savina Žalec so na dveh klavirjih ob sodelovanju solistov, komornega sestava, duhovitega pripovedovalca in učenk baleta izvedli priljubljeni 14-stavčni *Živalski karneval* Camilla Saint-Saënsa. Tudi ta projekt je nastal iz želje po komornem muziciranju in povezovanju otrok. »Mnogo učencev se je pri tem projektu prvič srečalo z vlogo solista z orkestrom, kar je za njih izjemna izkušnja in dobra popotnica za prihodnje delo. Naučili so se medsebojnega sodelovanja in sodelovanja z dirigentom, natančnejšega poslušanja ter analiziranja in muziciranja.«²

¹ Citat iz brošure *Klavirski dnevi 2018*.

² Prav tam.

Svojevrsten je bil nastop učencev prof. **Jasmine Pogačnik** iz GŠ Kranj z naslovom *Vsak po svoje*. Navdušili so z idejami, ki so jih ob pomoči učiteljice oblikovali v smiselne glasbene zgodbe in jih opremili s posrečenimi projekcijami. »Ustvarjanje lastnih improviziranih skladb ima dva temeljna cilja: razvijati domišljijo in posluš ter opogumljati učence, da niso vredne le zapisane skladbe izšolanih skladateljev, ampak tudi nekaj, kar je zraslo kot plod njihove domiselnosti. Igranje klavirja naj bo tudi *IGRA*, torej igrivo, iznajdljivo igračkanje s toni in izmišljanje lastnih zvočnih kombinacij.«³

Kot zadnji so se v projektih šol predstavili študentje Akademije za glasbo v Ljubljani, Urban Slapničar, Darko Arsov, Ana Maria Beguš, Alvin Čučić, Saša Malek in Sara Köveš. V počastitev 125-letnice smrti Petra Iljiča Čajkovskega so izvedli cikel *Letni časi*, op. 37. Vsak od šestih pianistov je podal interpretacijo dveh od dvanajstih subtilnih skladb z lastnim občutenjem in pianistično zrelostjo. Lepo doživetje!

Prisluhnili smo predavanjem naših kolegov **Ilonke Pucihar** *Improvizacija: zakaj in kako* ter **Primoža Mavriča** z naslovom *Eksperimentiram in programiram – vadim ustvarjalno, zavestno in ciljno*. Kako učence spodbujati k ustvarjalnosti in radovednosti, hkrati pa dosežati čim večji in hitrejši učinek pri »piljenju« *že naučenih skladb, so teme, ki vedno iščejo nove in sveže rešitve.*

Osrednje predavanje z naslovom *Kako postati virtuoz poučevanja instrumenta* je pripravil **Paul Harris**, ugleden britanski glasbeni pedagog, klarinetist, skladatelj in pisatelj. Zanimivo in slikovito predstavlja temeljne dejavnike učnega procesa in lika učitelja instrumenta, ki vabi k osmišljanju svojega dela v drugačni perspektivi in usmerja v razmislek.

Marjana Vajngerl je v predavanju *Janko Ravnik in njegove tri ljubezni ustvarjanja – glasba, film in fotografija* predstavila skladatelja, pianista, klavirskega pedagoga, fotografa in režiserja prvega slovenskega celovečernega filma. Zanimivo pripoved so dopolnile Ravnikove skladbe v izvedbi profesorice klavirja *Konservatorija za glasbo in balet Maribor* Metke Žižek, Janje Panzi, Urške Rošker, Mirjam Strlič in Lane Stergulec. Najlepše nadaljevanje predavanja je bila predstavitev nemega filma **Janka Ravnika** *V kraljestvu Zlatoroga* iz leta 1931. Glasbo zanj je l. 2005 ob 100-letnici slovenskega filma napisal pianist in skladatelj **Andrej Goričar**, ki so se mu pri izvedbi pridružili Matej Haas na violini, Jakob Bobek na klarinetu in Milan Hudnik na violončelu.

Na *Klavirskih dnevih* se zadnja leta predstavijo tudi učitelji, ki so v okolju šole organizatorice pomembno pripomogli k

³ Prav tam.

njenemu razvoju in prepoznavnosti. **Mila Živulovič** je v pogovoru, ki ga je vodila Veronika Šarec, obudila spomin na svoje glasbene začetke v takrat novo ustanovljeni glasbeni šoli v Domžalah in kasnejše profesorje, ki so ji dali pomembno popotnico za poučevanje. S predanim in srčnim načinom je znala navduševati mnoge generacije učencev klavirja pa tudi učencev drugih instrumentov, ki jih je z izjemnim občutkom spremljala ob klavirju.

Namen okrogle mize z naslovom *EPTA – včeraj, danes, jutri* je bil obuditi spomine na začetke delovanja društva, ugotoviti, kakšno je naše mesto v mednarodnem okolju, in na kratko začrtati nadaljnje delovanje. Gostje so bili **Majda Jecelj** in **Hinko Haas**, ustanovna in vseskozi dejavna člana, ter **Ana Tijssen** in **Primož Mavrič**, prejšnja predsednica in sedanji predsednik, ki sta izjemen prispevek dala z izdajanjem naše revije in uveljavljanjem v mednarodnem okolju. Pogovor sva vodili Damjana Zupan, ki se je z ustanoviteljico in delovanjem *EPTE* srečala že med študijem v Londonu, in Romana Bizjak Saje, tudi ena izmed prvih članic slovenskega društva.

Posebno doživetje *Klavirskih dnevov* vsekakor pomenijo koncertni nastopi mladih in že uveljavljenih pianistov. **Duo Scaramouche** – Neža Koželj in Nadja Rus sta dobitnici številnih nagrad, trenutno študentki klavirskega dua na Univerzi za glasbo v Gradcu. Na dveh klavirjih sta poustvarili *Suito* št. 1, op. 5 Sergeja Rahmaninova. Ob 75. obletnici smrti Rahmaninova je tudi **Jure Goručan** za svoj nastop izbral skladateljevo *Sonato* št. 2 v b-molu, op. 36.

Na sobotnem sklepnem koncertu dvodnevne vsebinsko bogatega dogajanja se je v duhu rdeče niti *Klavirskih dnevov* – ustvarjalnosti – z *Večerom klavirske improvizacije* predstavil **Jan Sever**. Mladi vsestranski pianist se poleg poučevanja posveča različnim glasbenim žanrom od klasike do jazza, tanga in solo improvizacije. Z nastopom v dveh delih nas je popeljal v svoje bogate zvočne svetove ali z njegovimi besedami »kot če bi se od doma odpravili neznano kam, brez plana, brez kompasa ..., kamor vas pač vodi pot (življenje) ..., svobodno«.